

FUNDACJA KUPUJ
ODPOWIEDZIALNIE

Chlorofil

ŁĄCZNICZKA

*W warsztatach bierze udział młodzież szkół podstawowych
i ponadpodstawowej w gminie Uście Gorlickie*

Projekt „Rural Voices 2030” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej, w ramach programu DEAR. Za treści na stronie odpowiada Fundacja Chlorofil. Poglądy na niej wyrażone niekoniecznie odzwierciedlają oficjalne stanowisko Unii Europejskiej.

FUNDACJA KUPUŁ
ODPOWIEDZIALNIE

Chlorofil

Kobieta i ziemia

Wystawa prac
artystycznych

DZIAŁANIE I: KONKURS PLASTYCZNY

Projekt zakłada realizację 4 modułów przybliżających tematykę gleby i jej znaczenia: dla kultury, dla rolnictwa ekologicznego, dla cyklu wodnego i retencji, dla bioróżnorodności.

Wszystkie te moduły omawiamy dając praktyczne wskazówki jak żyć dzisiaj w równowadze z glebą jako łączniczką i żywą tkanką niezbędną nam do życia. Pierwszym elementem projektu jest konkurs plastyczny dla mieszanek i mieszkańców gminy Uście Gorlickie pt.: “Ziemia jest kobietą, wiosna jest kobietą!”

Dlaczego gleba jest ważna? Poczytaj na posterach, które wiele wyjaśniają i są naszą pocztą informacyjną. Postery do pobrania ze strony www.chlorofil.com.pl

W konkursie wzięła udział młodzież i mieszkańcy gminy Uście Gorlickie. Wręczenie nagród odbyło się w świetlicy wiejskiej w Kwiatoniu. Zwycięzcy przekazano publikację na temat ziemi i gleby

ŁĄCZNICZKA

Warsztaty ekologiczne

marzec, kwiecień, maj, czerwiec 2026

MODUŁ 1 Ja, kobieta czyli związek kobiety i ziemi

MODUŁ 2 Gleba w ogrodzie ekologicznym

MODUŁ 3 Gleba: stres wodny i susza jak możemy ją przed tym chronić?

Bioróżnorodność a gleba

MODUŁ 4 Warsztaty terenowe: Porównanie bioróżnorodności łąk naturalnych i uprawianych ekstensywnie rolniczo.

W warsztatach bierze udział młodzież szkół podstawowych i ponadpodstawowej w gminie Uście Gorlickie

DZIAŁANIE II I III: WARSZTATY EDUKACJI EKOLOGICZNEJ

W warsztatach wzięło udział 100 uczniów/młodzieży ze szkół podstawowych i ponadpodstawowych gminy Uście Gorlickie: z Zespołu Szkół Rolniczych w Hańczowej, Szkoły Podstawowej w Snietnicy i Szkoły Podstawowej w Gładyszowie. Jednym z elementów warsztatów było tworzenie grządek eksperymentalnych przy ogrodach szkolnych.

ŁĄCZNICZKA

Moduł eksperymentalny

czyli jak chronić wodę w naszym ogrodzie

*grządka eksperymentalna i porównawcza
ściółkowania upraw słomą*

Ogród dla nas, dla owadów (rośliny miododajne i dla ptaków (owoce oraz nasiona)

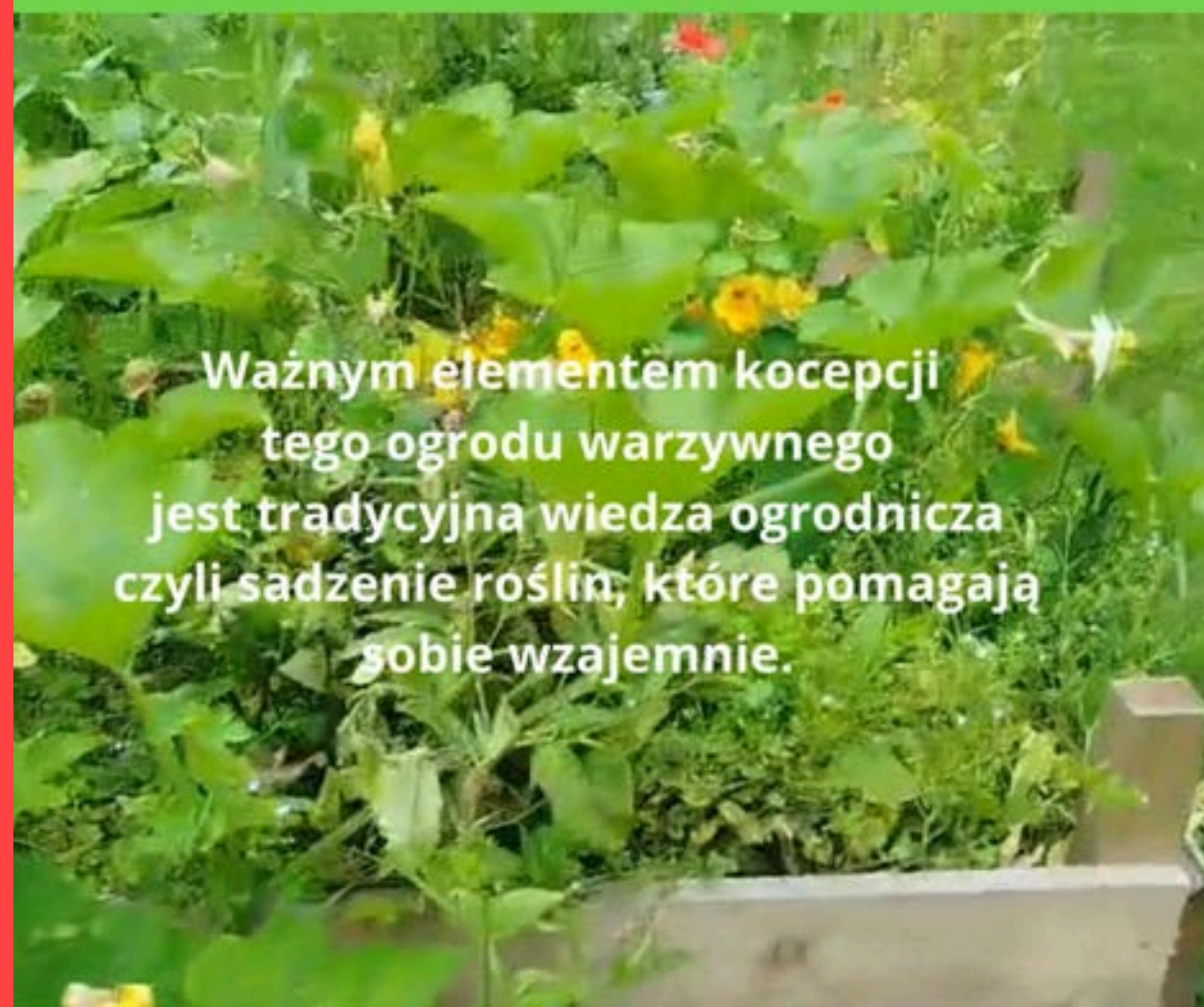
Plan ogrodu Hańczowa 2026, projekt Łączniczka

czerwiec 2026

lipiec 2026

Tutaj
zastosowano:
kukurydzę jako
roślinę
wspierającą,
fasolę tyczną
produkującą
azot
i dynię
ocieniającą
uprawę

Dlaczego ściółkowanie?

EKSPERYMENT OGRODNICZY W MODULE NR 3

Aby zbadać rośliny pokryte ściółką, utworzyliśmy dwie identyczne grządki oddzielone od siebie, jedną pokrytą ściółką (obrobioną) i drugą bez ściółki (kontrolną). Wdrożyliśmy protokół pobierania próbek w celu zgromadzenia danych - mierzyliśmy pH gleby oraz wilgotność.

W każdej z 3 lokalizacji posadziliśmy inny zestaw roślin. W Śnietnicy jarmuż, sałatę, pora i selera, w Gładyszowie: warzywa wczesne: rzodkiewkę, kalarepę i sałatę (wszystko zostało zjedzone...) w Hańczowej postaviliśmy na gildię czyli 3 rośliny, które świetnie ze sobą sąsiadują: kukurydzę, fasolę tyczną i dynię oraz cukinię. Grządki ściółkowane mniej przerosły chwastami, jednak na wszystkich mieliśmy problem ze ślimakami.

Ogródki przyszkolne okazały się hitem! Nie tylko angażowały młodzież, ale spotkały się z zainteresowaniem sołtysów podczas pierwszej prezentacji projektu na forum gminy w sierpniu 2026

zdjęcia z zasobów Fundacji Alter Eko
(altereko.pl)

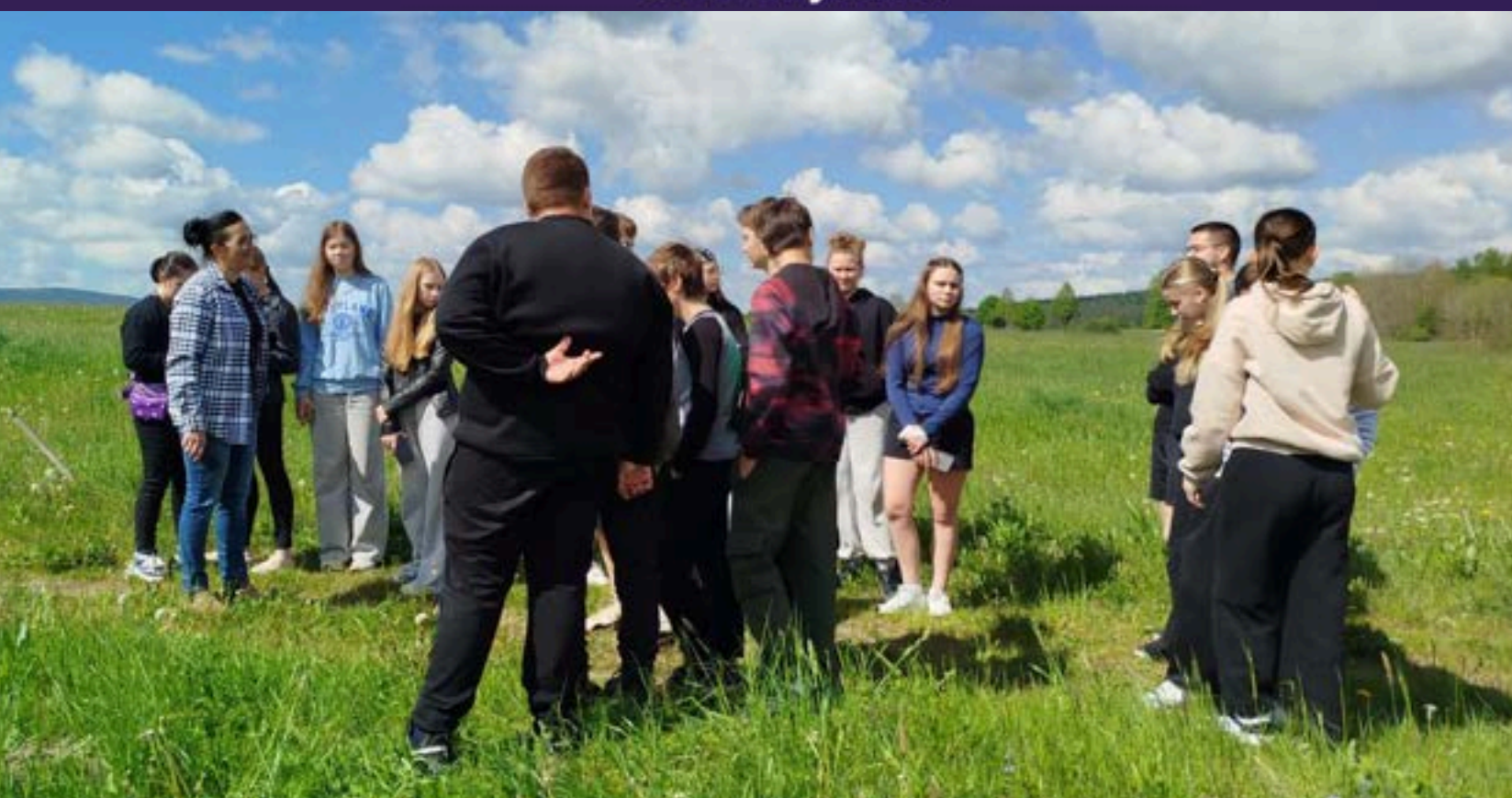

Ogród deszczowy....

Niecka bioretencyjna, oczko wodne, a nawet
ogród deszczowy...oto nasze inspiracje!

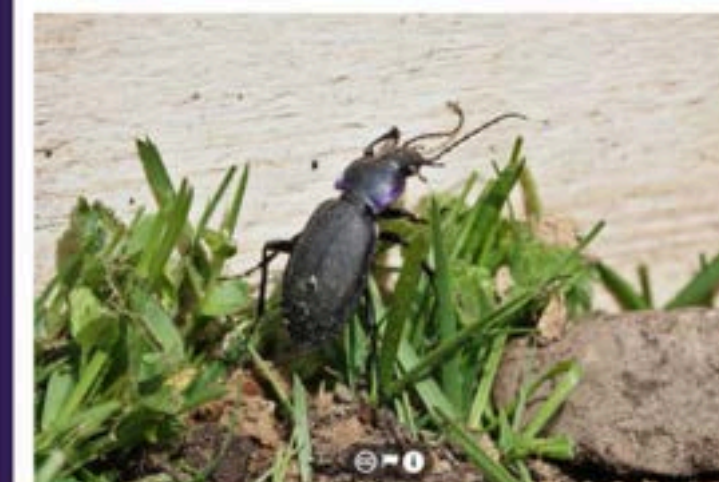
Ostatnim modulem jest
wycieczka terenowa.
Porównujemy półnaturalną łąkę
kośną z łąką użytkowaną
ekstensywnie.

Obserwujemy i widzimy
różnicę....to praktyczna lekcja
krytycznego myślenia...

Biegacz Fioletowy (*Carabus violaceus*)

dzika

Zaobserwowano:
10 maj 2026

Przeniesiono:
10 maj 2026

Poszukujemy organizmów, które
świadczą o bogatej różnorodności
biologicznej,
m.in. drapieżnych chrząszczy...

W DZIAŁANIU I W PRAKTYCE...

Wartość podstawowa 5

Tereny trawiaste pochłaniają do 90% węgla wychwyconego w postaci organicznego węgla glebowego (SOC) pod ziemią (w postaci biomasy korzeni i organicznego węgla glebowego). W przeciwieństwie do lasów, które gromadzą większość węgla w pniach i gałęziach, trawy ukrywają go w bezpiecznych warunkach podziemnych. To fundament zdrowej, żyznej gleby.

więcej materiałów znajdziesz na:
<https://chlorofil.com.pl/laczniczka/>
i <https://www.facebook.com/fundacjachlorofil>

ŁĄCZNICZKA

Rola kobiet w uprawie ziemi

Strażniczki nasion i bioróżnorodności:

Kobiety często odpowiadają za selekcję, konserwację i przechowywanie tradycyjnych nasion. Chronią różnorodność lokalnych upraw (odmian rodzimych) zapewniając w ten sposób bezpieczeństwo żywnościowe. Kobiety uczestniczą we wszystkich fazach cyklu rolniczego: sadzeniu, pielieniu, ochronie i utrzymaniu pól, a także w zbiorach, konserwowaniu, przechowywaniu, przetwarzaniu i wprowadzaniu do obrotu produktów rolnych.

Strażniczki wiedzy:

Posiadają i przekazują z pokolenia na pokolenie cenną wiedzę o lokalnych ekosystemach, cyklach naturalnych i ekologicznych technikach rolniczych.

Pionierki zmian, liderki rolnictwa:

Większość aktywnych ekonomicznie kobiet w krajach najsłabiej rozwiniętych pracuje w rolnictwie, co wiąże się z wieloma przeszkodami związanymi z płcią. Czynniki takie jak brak dostępu do ziemi, finansowania, rynków zbytu, szkoleń i edukacji rolniczej, odpowiednich warunków pracy i równego traktowania stawiają rolniczki w niekorzystnej sytuacji, zanim jeszcze zaczną uprawiać ziemię lub siał nasiona. Same prawa do ziemi są bardzo istotną kwestią w wielu regionach świata.

Równość płci jest niezbędna dla świata bez głodu; dążenie do równości płci i wzmocnienia pozycji kobiet (Cel Zrównoważonego Rozwoju 5) jest kluczowe dla realizacji misji Światowego Programu Żywnościowego (WFP).

Międzynarodowy Dzień Kobiet (8 marca) to globalny dzień, w którym świętujemy społeczne, ekonomiczne, kulturalne i polityczne osiągnięcia kobiet. Dzień ten stanowi również wezwanie do działania na rzecz równości płci (<https://www.internationalwomensday.com/>).

ŁĄCZNICZKA

Łąki i użytki zielone

Żywa gleba pełni funkcję siedliska, rezerwuaru składników odżywczych i biologicznego silnika. Gleby użytków zielonych, bogate w materię organiczną, magazynują węgiel, co poprawia strukturę gleby i jej zdolność do retencji wody. Im gleba jest bogatsza w organizmy biologiczne i im mniej jest naruszana, tym większa jest różnorodność biologiczna na powierzchni (flora i fauna).

W naszym klimacie trwałe użytki zielone, które nigdy nie są zaorane, stanowią główne rezerwuary bioróżnorodności. Pozostawione bez orki, sprzyjają stabilnej strukturze gleby i wysokiej bioróżnorodności. Uprawa roli i nadmiar azotu (nawożenie) szkodzą bioróżnorodności gleby (dżdżownice, grzyby), zmniejszając odporność i zdolność adaptacji ekosystemów w obliczu zmian klimatu.

Zagrożenia dla takich ekosystemów obejmują niszczenie, degradację i fragmentację siedlisk użytków zielonych, rozwój miast i rolnictwa, eksploatację zasobów oraz gatunki inwazyjne, które tłumią rodzimą roślinność.

Ochrona bioróżnorodności łąk polega przede wszystkim na stosowaniu ekstensywnych praktyk zarządzania, ograniczaniu nawożenia i dostosowywaniu częstotliwości koszenia w celu promowania różnorodności botanicznej, a nie biomasy paszowej.

Rolnictwo dysponuje szerokim wachlarzem działań i technik służących ochronie bioróżnorodności i ekosystemów: utrzymywaniem użytków zielonych i żywopłotów, ograniczaniem zużycia środków chemicznych w produkcji rolnej itp.

ŁĄCZNICZKA

walka z suszą w ogrodzie

Zdrowa gleba wykazuje synergię: Życie glebowe (Bio) rozkłada materię organiczną. Ten rozkład pomaga w strukturze gleby (Fizyka). Struktura fizyczna umożliwia dobrą cyrkulację powietrza i wody, promując wymianę chemiczną (Chemia). Dobra chemia pozwala na bujną roślinność, która odżywia życie glebowe (Powrót do Bio).

Różnorodność biologiczna odgrywa kluczową rolę w zdolności gleby do zatrzymywania wody. Żywa gleba, bogata w mikroorganizmy, dżdżownice i grzyby mikoryzowe, lepiej wchłania i zatrzymuje wodę.

W obliczu suszy rośliny doświadczają stresu wodnego, którego objawami są: więdnienie liści, żółknięcie lub zahamowanie wzrostu. Oszczędzanie wody to gromadzenie wilgoci, ale również sposoby oszczędzania jej w taki sposób, by gleba i rośliny korzystały z ciągłego i zrównoważonego nawodnienia.

Ściółkowanie spełnia kilka funkcji, pomagając zatrzymać wilgoć w glebie, ograniczając parowanie i poprawiając infiltrację wody. Oprócz działania jako bariera ochronna przed ekstremalnymi warunkami pogodowymi, stopniowo wzbogaca glebę, zwiększając jej długoterminową zdolność do retencji wody.

Możesz podlewać rośliny wcześniej rano lub późnym wieczorem, aby ograniczyć parowanie. Spulchniaj glebę szerokimi widłami, bez jej przewracania co sprzyja lepszemu rozwojowi korzeni i retencji wody. Sadź wysokie rośliny ocieniające ogród, buduj pergole chroniące przed słońcem.

Dziękujemy!

Niniejsza publikacja powstała przy wsparciu finansowym Unii Europejskiej. Za treść niniejszego dokumentu odpowiada wyłącznie Fundacja Chlorofil i w żadnym wypadku nie może być ona uznawana za odzwierciedlenie stanowiska Unii Europejskiej.

ŁĄCZNICZKA 🔍 cechy żywej gleby

Wiele organizmów odgrywa istotną rolę dla zdrowia gleby. Grzyby i bakterie glebowe, nicienie, protisty, mięczaki, stawonogi, archeony, wazonkowce, skąposzczety i inne organizmy wspólnie realizują procesy niezbędne do prawidłowego funkcjonowania ekosystemów lądowych.

Rozkład materii organicznej:

Mikroorganizmy glebowe rozkładają, a następnie przekształcają materię organiczną w składniki odżywcze dostępne dla roślin.

Regulacja biologiczna:

Organizmy glebowe tworzą złożoną wspólnotę, w której interakcje drapieżnictwa, pasożytnictwa i konkurencji regulują aktywność mikroorganizmów i bezpośrednio wpływają na żyzność i zdrowie roślin: np. pierwotniaki, niektóre grzyby i bakterie, czy niektóre nicienie, a także mikrofauna (roztocze, skoczogonki) kontrolują populacje szkodliwych bakterii/grzybów i pasożytują na szkodnikach owadzych, aktywując mikroflorę i wpływając na żyzność oraz prawidłowe funkcjonowanie ekosystemu podziemnego.

Fizyczna struktura gleby.

Organizmy żywe przemieszczając się w glebie w celu zdobycia pożywienia lub schronienia, tworzą przestrzenie i odnawiają strukturę gleby. Powstałe wgłębienia umożliwiają lepszą penetrację korzeni, a także ułatwiają dopływ wody i tlenu. Gleba jest w ten sposób bardziej napowietrzona, lepiej nawodniona i mniej podatna na erozję.

ŁĄCZNICZKA 🔍 pod lupą

Mikroorganizmy, mikrofauna, mezofauna, makrofauna... dżdżownice, krety, prosiarki, mrówki; te i inne organizmy kopiąc długie podziemne tunele, ułatwiają przepływ wody i tlenu, a także wspomagają wzrost korzeni roślin. Grzyby mikoryzowe wytwarzają glomalinę, która działa jak klej glebowy, stabilizując ją. Mikoryzy – grzyby symbiotyczne – oddziałują bezpośrednio na korzenie roślin, zwiększając zdolność do wchłaniania wody i minerałów.

Bez fauny glebowej, pola uprawne szybko straciłyby swoją produktywność. Organizmy żyjące w glebie przekształcają materię organiczną w próchnicę, substancję niezbędną do utrzymania jej żyzności. Dżdżownice polykając i rozkładając tę martwą materię, umożliwiają mikroorganizmom kontynuowanie procesu rozkładu. Aktywność metaboliczna fauny stymuluje powstawanie związków, które rośliny mogą wchłaniać. Bogata bioróżnorodność gleby może zapobiegać rozprzestrzenianiu się chorób dzięki naturalnej równowadze populacji mikroorganizmów.

Im więcej materii organicznej w glebie tym większa retencja wody: każdy 1% wzrostu zawartości materii organicznej pozwala na magazynowanie znacznej ilości wody. Większa bioróżnorodność podziemnej sieci żywych organizmów to lepsza infiltracja wody: Gleby bogate w faunę (dżdżownice itp.) zmniejszają erozję i zwiększają retencję wody.

ŁĄCZNICZKA

Po co nam łąki?

Łąki to trwałe użytki zielone, które nigdy nie są orane. Sprzyjają stabilnej strukturze gleby i wysokiej bioróżnorodności. Uprawa roli i nadmiar azotu (nawożenie) zmniejszają odporność i zdolność adaptacji ekosystemów w obliczu zmian klimatu.